

درباره مقابله با شیوع ویروس کرونا (۳۶)

تأثیر شیوع کرونا بر واحدهای صنفی تولیدی - خدماتی

(نتیجه پیمایش تلفنی از واحدهای سراسر کشور طی دو هفته اول فروردین ماه سال

۱۳۹۹ به تفکیک حوزه‌های کاری)

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با هدف اطلاع سیاستگذاران کشور از تأثیر کرونا بر اشتغال و فروش واحدهای تولیدی خرد در سراسر کشور، در روزهای پایانی سال ۱۳۹۸ مطالعه‌ای پیمایشی تعریف و طی ۱۵ روز ابتدایی سال ۱۳۹۹ آن را با ابزار پرسشنامه بسته و با روش تلفنی اجرا کرد.

جامعه آماری این مطالعه، ۴۶۵ هزار مالک یا مدیر واحدهای تولیدی صنفی رسمی (دارای پروانه) از سراسر کشور بوده است که اطلاعات آنها توسط اتاق اصناف در سال ۱۳۹۷ در اختیار مرکز پژوهش‌ها قرار گرفته است.

روش نمونه‌گیری، تصادفی از ۸ خوشه صنفی شامل خدمات تولیدی، فرش و صنایع دستی، تحریر و چاپ، صنایع غذایی، تولید ملزومات و خدمات ساختمان، تولید کیف و کفش، صنایع نساجی و پوشاک و سایر صنایع صنفی (نظیر سیم‌پیچی، آهنگری، تولید پمپ، سوله، آلومینیم، چوب‌بری و...) بوده است.

حجم نمونه این مطالعه با سطح اطمینان بالای ۹۵ درصد براساس فرمول کوکران، ۳۸۶ تعریف شده بود ولی در عمل داده‌های ۴۱۴ مالک واحدهای تولیدی اخذ و استفاده شد.

این مطالعه شامل ۶ سؤال درباره تغییر تولید و شاغلان در صنف به نسبت پایان فصل گذشته (پاییز ۱۳۹۸) و نیز نسبت به پایان سال ۱۳۹۷ و نیز تأثیر شیوع کرونا بر فروش و قیمت تمام شده صنف سؤال‌شونده بوده است. شایسته یادآوری است برای اینکه پاسخ‌دهنده دچار اغراق یا کتمان حقیقت درباره واحد تولیدی خود نشود، سؤال درباره صنف مربوطه پرسیده شده است. متن سؤال‌ها و پاسخ کلی استخراج شده (میانگین ساده) هر سال به شرح زیر است:

معاونت پژوهش‌های
اقتصادی
دفتر: مطالعات
اقتصادی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۲۰۱۷۰۰۲

تاریخ انتشار:

۱۳۹۹/۲/۳

۱. میزان تولید صنف شما نسبت به پایان فصل گذشته (پاییز ۱۳۹۸) چه تغییری کرده؟ ۱۳/۴-٪

۲. تعداد شاغلان صنف شما نسبت به پایان فصل گذشته (پاییز ۱۳۹۸) چه تغییری کرده؟ ۳/۷-٪

۳. میزان تولید صنف شما نسبت به پایان سال گذشته (اسفند ۱۳۹۷) چه تغییری کرده؟ ۲۲/۲-٪

۴. تعداد شاغلان صنف شما نسبت به پایان سال گذشته (اسفند ۱۳۹۷) چه تغییری کرده؟ ۵/۲-٪

۵. شیوع کرونا چه تأثیری در فروش صنف شما داشته است؟ ۸۳/۰-٪

۶. شیوع کرونا چه تأثیری در قیمت تمام شده محصولات داشته؟ ۱۰/۳-٪

(سؤال ششم را فقط ۷۹ نفر از ۴۱۴ نفر حدود ۱۹ درصد پاسخ دادند ۵ سؤال بالاتر را همه ۴۱۴ نفر پاسخ داده‌اند) پاسخ واحدهای تولیدی حاضر در این پیمایش به تفکیک حوزه‌های کاری در جدول قابل مشاهده است.

جدول نتایج پیمایش به تفکیک حوزه‌های کاری

حوزه کاری	تعداد نمونه	درصد تغییر نسبت به پایان ۱۳۹۸		درصد تغییر نسبت به پایان سال ۱۳۹۷	
		تولید	اشتغال	تولید	اشتغال
صنایع دستی و فرش	۳۳	-۱	۵	-۲۰	۲
غذایی	۶۰	-۸	-۸	-۱۹	-۷
ساختمانی	۳۲	-۱۱	-۱	-۲۲	-۳
سایر صنایع خرد	۱۳۱	-۱۹	-۴	-۱۹	-۵
کیف و کفش	۱۷	-۲۰	-۱	-۲۹	-۹
خدمات	۵۳	-۱۵	-۳	-۲۶	-۳
نساجی و پوشاک	۷۷	-۱۱	-۷	-۲۵	-۹
تحریر و چاپ	۱۱	-۲۴	۰	-۳۲	-۷
جمع	۴۱۴	-۱۳/۴	-۳/۷	-۲۲/۲	-۵/۲

میزان تولید در واحدهای صنفی تولیدی خدماتی نسبت به فصل گذشته (آخر پاییز ۱۳۹۸) به طور متوسط ۱۳/۴ درصد و نسبت به پایان سال ۱۳۹۷، ۲۲/۲ درصد کاهش داشته است. بیشترین کاهش تولید مربوط به تولیدی‌های تحریر و چاپ بوده است. کاهش میزان تولید در فصل زمستان نسبت به پایان فصل پاییز ۱۳۹۸، در ۸ رسته صنفی حاضر در این مطالعه بین ۱ تا ۲۴ درصد بوده است.

میزان اشتغال در واحدهای صنفی تولیدی خدماتی نسبت به فصل گذشته (آخر پاییز ۱۳۹۸) به طور متوسط ۳/۷ درصد و نسبت به پایان سال ۱۳۹۷، ۵/۲ درصد کاهش داشته است. در پایان سال ۱۳۹۸، کاهش اشتغال هم نسبت به پایان فصل گذشته (پاییز ۱۳۹۸) و هم نسبت به پایان سال گذشته (۱۳۹۷) محدود بوده و هیچ حوزه کاری بیشتر از ۹ درصد کاهش اشتغال نداشته است. بیشترین کاهش اشتغال در جامعه مورد مطالعه در پایان سال ۱۳۹۸ مربوط به تولیدی‌های نساجی و پوشاک و کیف و کفش با منفی ۹ درصد بوده است و جالب آنکه میزان رشد اشتغال در صنایع دستی و فرش مجموعاً مثبت بوده است (۵ درصد در طول فصل زمستان و ۲ درصد در طول سال).

از نظر میزان فروش، در پایان سال ۱۳۹۸ نسبت به مدت مشابه سال قبل، کاهش فروش در همه حوزه‌های کاری، شدید و بین ۶۷ تا ۹۸ درصد بوده است. تولیدکنندگان صنفی کیف و کفش با منفی ۹۸ درصد و تولیدکنندگان نساجی و پوشاک با منفی ۹۲ درصد بیشتر از بقیه صنوف تولیدی دچار کاهش فروش بوده‌اند.

شایان ذکر است در تفسیر نتایج این مطالعه و به خصوص سیاستگذاری براساس آن، حتماً باید زمان اجرای آن را در نظر گرفت و چه‌بسا اگر این پیمایش در پایان فروردین ۱۳۹۹ تکرار شود، به دلیل تغییر شرایط، نتایج متفاوت باشد.

